Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000073

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хубетова Ірина Вільївна
2. Iryna V. Khubetova

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.15

Назва наукової спеціальності: Нервові хвороби

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-04-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Товариства з обмеженою відповідальністю «Медичний дім “Одрекс”»

Код за ЄДРПОУ: 45861272

Місцезнаходження: вул. Розкидайлівська, Одеса, 65006, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.05

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.51, 76.29.51.05

Тема дисертації:

1. Клініко-епідеміологічні особливості хвороби Паркінсона та інших варіантів паркінсонізму в Одеській області

2. Clinical-epidemiological features of Parkinson's disease and other variants of parkinsonism in Odesa region

Реферат:

1. Метою дослідження є оптимізація ранньої діагностики, ефективності лікувально-реабілітаційних заходів і прогнозування перебігу хвороби Паркінсона і інших варіантів паркінсонізму шляхом визначення їх клініко-епідеміологічних особливостей на прикладі південних регіонів України. На базі регіонального центру екстрапірамідної патології було сформовано регіональний реєстр пацієнтів, який на час дослідження включав 1045 записів. Реєстр став основою для багаторічного моніторингу клінічних характеристик, структури супутніх патологій та ефективності терапії. У структурі реєстру переважали хворі на хворобу Паркінсона (63,0%), есенціальний тремор (11,2%) і хворобу Альцгеймера (6,3%). Серед інших нозологій виявлено прогресуючий над’ядерний параліч (3,4%), судинний паркінсонізм (3,3%), нормотензивну гідроцефалію (2,0%), мультисистемну атрофію (1,1%) та деменцію з тільцями Леві (0,6%). Виявлене зростання поширеності ХП в Одеській області вдвічі (з 25,1 до 55,4 на 100 тис.) після впровадження реєстру, що підтверджує його ефективність. Порівняння з іншими південними регіонами показало наявність

гіподіагностики та необхідність розвитку спеціалізованих центрів. Середній вік пацієнтів становив 64,6 ± 0,3 року, переважали жінки (56,9%), 10,1% були працездатними, 12,2% мали інвалідність. У 10,7% виявлено спадкову обтяженість, у 5,0% — родичів із хворобою Паркінсона. Серед коморбідних захворювань найчастіше реєстрували ішемічну хворобу серця (61,5%), артеріальну гіпертензію (35,1%), цукровий діабет 2 типу (16,1%), а також патологію опорно-рухового апарату (27,7%). Проведено аналіз факторів ризику швидкого прогресування, серед яких домінували ранній дебют (ВШ = 3,3; ДІ95%: 2,4–4,2), висока поліморбідність (індекс Чарлсон > 3,0; ВШ = 2,8) та виражені нейроанатомічні зміни базальних гангліїв (ВШ = 2,1). Встановлено позитивну кореляцію між вираженістю моторного дефіциту і немоторних симптомів, зокрема когнітивних (rs = 0,54; p < 0,05), больових (rs = 0,48; p < 0,05) і вегетативних (rs = 0,43; p < 0,05) проявів. Больовий синдром виявлено у 45,3% хворих на ХП, переважно м'язово-скелетного (19,7%) та нічного (10,5%) типів. На основі диференціації больових фенотипів розроблено принципи персоналізованої корекції терапії. У 177 пацієнтів проведено транскраніальну сонографію, яка показала збільшення площі чорної субстанції (контрлатерально — 38,9 ± 1,8 мм², іпсілатерально — 31,5 ± 2,4 мм²; p < 0,05), що корелювало з тяжкістю моторних порушень (r = 0,76; p < 0,05) та швидкістю прогресування хвороби. Метод продемонстрував високу діагностичну точність щодо верифікації дегенеративних змін substantia nigra (Se = 0,89; Sp = 0,72). Фармакоекономічний аналіз показав, що річні витрати на лікування пацієнтів із ХП зростають від 26,7–60,0 тис. грн на ранніх стадіях до 171,9 тис. грн на пізніх, а за наявності моторних флуктуацій — до 182,3 тис. грн. Рання діагностика дозволяє знизити витрати на третину завдяки оптимізації медикаментозного навантаження та використанню комплексної реабілітації. Встановлено, що поєднання фізичної терапії, арт-терапії, когнітивних тренувань та дихальної гімнастики сприяє зменшенню моторного дефіциту на 4,2 ± 0,1 бала за UPDRS III та немоторних симптомів на 1,6 ± 0,1 бала за мультимодальною шкалою, з довготривалим ефектом до 12 місяців. Отримані результати свідчать про високу ефективність регіонального реєстру як науково-практичного інструмента, що забезпечує епідеміологічний моніторинг, формування персоналізованих стратегій лікування, прогнозування перебігу паркінсонізму та оптимізацію витрат системи охорони здоров'я.

2. The dissertation is devoted to the optimization of early diagnosis, treatment efficiency, rehabilitation outcomes, and prognosis of Parkinson's disease (PD) and other variants of parkinsonism through a comprehensive assessment of their clinical and epidemiological characteristics in the southern regions of Ukraine. A regional Center for Extrapyramidal Pathology, served as the foundation for the creation of a regional patient registry, which, at the time of analysis, included 1,045 entries. The registry became an essential instrument for long-term monitoring of clinical features, comorbid structure, and therapeutic effectiveness. Within the registry, Parkinson's disease accounted for 63.0% of all cases, followed by essential tremor (11.2%) and Alzheimer's disease (6.3%). Other identified nosological entities included progressive supranuclear palsy (3.4%), vascular parkinsonism (3.3%), normal-pressure hydrocephalus (2.0%), multiple system atrophy (1.1%), and dementia with Lewy bodies (0.6%). The registered doubling of PD prevalence in the Odesa region (from 25.1 to 55.4 per 100,000 population) after the implementation of the registry demonstrates its diagnostic and organizational effectiveness. Comparative analysis across southern Ukrainian regions revealed persistent underdiagnosis and underscored the need for the expansion of specialized centers. The mean age of patients was 64.6 ± 0.3 years, with a predominance of females (56.9%); 10.1% were of working age, and 12.2% were persons with disabilities. A hereditary burden was identified in 10.7% of cases, with 5.0% reporting first-degree relatives affected by PD. The leading comorbidities were ischemic heart disease (61.5%), arterial hypertension (35.1%), type 2 diabetes mellitus (16.1%), and musculoskeletal pathology (27.7%). Risk factor analysis for rapid disease progression revealed the most significant predictors: early disease onset (OR = 3.3; 95% CI: 2.4–4.2), high comorbidity index (Charlson > 3.0; OR = 2.8), and neuroanatomical changes in the basal ganglia and cortical atrophy detected via neuroimaging (OR = 2.1). A positive correlation was established between the severity of motor impairment and the intensity of non-motor symptoms, particularly cognitive (rs = 0.54; p < 0.05), pain-related (rs = 0.48; p < 0.05), and autonomic (rs = 0.43; p < 0.05) disturbances. Pain syndrome was observed in 45.3% of PD patients, predominantly of musculoskeletal (19.7%) and nocturnal (10.5%) types. Based on the differentiation of pain phenotypes, principles of personalized therapeutic correction were developed. Transcranial sonography (TCS) performed in 177 patients demonstrated enlargement of the

substantia nigra area (contralateral: 38.9 ± 1.8 mm^2; ipsilateral: 31.5 ± 2.4 mm^2; $p < 0.05$), which correlated with motor severity ($r = 0.76$; $p < 0.05$) and disease progression rate. TCS exhibited high diagnostic accuracy for verifying degenerative changes in the substantia nigra (Se = 0.89; Sp = 0.72). The pharmacoeconomic analysis revealed that the annual cost of treatment for PD patients increased from 26.7–60.0 thousand UAH at early stages to 171.9 thousand UAH at advanced stages, reaching up to 182.3 thousand UAH in cases with motor fluctuations. Early diagnosis reduced overall costs by approximately one-third through optimized pharmacotherapy and integrated rehabilitation. A multimodal rehabilitation program, incorporating physical therapy, art therapy, cognitive training, and breathing exercises, resulted in a reduction of motor impairment by 4.2 ± 0.1 UPDRS III points and non-motor symptoms by 1.6 ± 0.1 points on a multimodal scale, with a sustained effect for at least 12 months. The findings substantiate the high practical and scientific value of the regional registry as an effective tool for epidemiological surveillance, personalized treatment design, and disease progression forecasting in parkinsonism. The study provides a model for optimizing healthcare resource allocation and establishing integrated diagnostic and rehabilitation frameworks for extrapyramidal disorders in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Хубетова ИВ. К вопросам эпидемиологии болезни Паркинсона в Одесском регионе. Український медичний альманах. 2013;16(3):164–167.
- 2. Хубетова ИВ. Дистанционное консультирование при болезни Паркинсона. Український медичний альманах. 2013;16(4):62–64
- 3. Мироненко ТВ, Рыбалка ОЮ, Мироненко МО, Хубетова ИВ, Гайдаш МК, и др. Мышечные дистонии: аналитический обзор и собственное клиническое наблюдение. Український неврологічний журнал. 2014;(2):5–11.
- 4. Хубетова ИВ. Характеристики боли при болезни Паркинсона. Актуальні проблеми транспортної медицини. 2019;(1):87–92
- 5. Khubetova IV. A case of progressive palsy with tiger-eye effect on MRI: a difficult diagnosis. Asian J Res Rep Neurol. 2019;2:1–4.
- 6. Khubetova IV. Epidemiology of Parkinson's disease in the Southern Ukraine. Міжнародний неврологічний журнал. 2020;16(5):14–18.
- 7. Хубетова ІВ. Хронічний біль при хворобі Паркінсона: результати аналізу регіонального реєстру. Здобутки клінічної і експериментальної медицини. 2020;(2):183–188.
- 8. Хубетова ІВ. Фармакоекономічні аспекти терапії хвороби Паркінсона. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2020;(2):52–59.
- 9. Хубетова ІВ, Павлішіна НМ, Балдук ІІ. Постуральні деформації при хворобі Паркінсона: клінічний аналіз. Вісник проблем біології і медицини. 2021;2(160):144–148.
- 10. Хубетова ІВ. Функціональний стан вегетативної нервової системи у хворих на хворобу Паркінсона. Здобутки клінічної і експериментальної медицини. 2022;(1):180–185.
- 11. Khubetova I. Complex rehabilitation of patients with Parkinson's disease. Acta Balneol. 2023;65(1):11–14.
- 12. Khubetova I, Slobodin T, Pavlyshyna N, Kripchak O, Vorokhta Y. Validation of the Ukrainian and Russian versions of the KPPS. Міжнародний неврологічний журнал. 2023;19(2):41–47.

- 13. Khubetova I, Vorokhta Y. Experience in the use of a multimodal staging system for Parkinson's disease in clinical practice. Ro J Neurol. 2022;21(4):338-341
- 14. Khubetova IV, Voloshchuk DA, Kosenko KA, Vorokhta YM. Epidemiology of Alzheimer's disease in the Odesa region. Zaporozhye Med J. 2023;25(2):130–135
- 15. Хубетова ІВ, Гоженко АІ. Лікування хвороби Паркінсона: виклики та перспективи. Актуальні проблеми транспортної медицини. 2022;3(69):58–64
- 16. Хубетова ІВ, Гоженко АІ. Прогнозування клінічних наслідків хвороби Паркінсона. Світ медицини та біології. 2022;4(82):187–191.
- 17. Хубетова ІВ, Венгер ЛВ. Нейро-офтальмологічні порушення при над'ядерному паралічі. Офтальмологічний журнал. 2022;(5):37–41
- 18. Хубетова ІВ. Когнітивні розлади у хворих на хворобу Паркінсона. Архів клінічної медицини. 2022;1(28):24–28
- 19. Хубетова ІВ. Постковідний аміостатичний синдром. Вісник морської медицини. 2022;(3):9–12
- 20. Хубетова ІВ, Звягіна ЛА. Транскраніальна ультрасонографія у діагностиці хвороби Паркінсона. Вісник морської медицини. 2023;3(100):143–148
- 21. Хубетова ІВ, Слободін ТМ. Фармакоекономічний ефект впровадження регіонального реєстру захворювань, що проявляються паркінсонізмом. Актуальні проблеми транспортної медицини. 2023;4(44):14–21.
- 22. Pahwa R, Molho E, Iryna Khubetova, and all. Long-Term Safety and Efficacy of Repeated Cycles of RimabotulinumtoxinB in the Treatment of Chronic Sialorrhea: Results of the OPTIMYST Trial. Neurol Ther. 2025;14(4):1553–1567.
- 23. Слободін ТМ, Старовойтова ГО, Головченко ІВ, Хубетова ІВ. Нейропсихологічні розлади та особистісні риси при хворобі Паркінсона. Український неврологічний журнал. 2013;3(28):155.
- 24. Khubetova I. Telemedicine blurs the boundaries in diagnostics of Parkinson disease. In: Abstract book XX World Congress on Parkinson's Disease and Related Disorders; 2013 Dec 8–11; Geneva, Switzerland. p. 87
- 25. Московко С.П., Богданова І.В., Каліщук-Слободін Т.Н., Саноцький Я.Є., Голік В.А., Хубетова-Бондар І.В., Тагібекова Ф.К., Пашковський В.І. Моторні та немоторні прояви хвороби Паркінсона: патогенез та напрямки корекції. НейроNews. 2010;7(26).
- 26. Pavlyshyna NM, Khubetova IV. Parkinson's syndrome as possible manifestation of lamina quadrigemina tumor or inflammation. Mov Disord. 2016;31(Suppl 2).
- 27. Хубетова ИВ. Особенности эпидемиологии болезни Паркинсона в Одессе и Одесской области. Проблемы старения и долголетия. 2016;25(Suppl):104.
- 28. Khubetova I, Vorokhta Y. Epidemiology of Parkinson disease in Odessa (2017–2019). Neuroepidemiology. 2021;55(Suppl 1):61
- 29. Khubetova I, Vorokhta Y. Art therapy for Parkinson disease. Eur Neuropsychopharmacol. 2021;53(Suppl 1):S534. doi:10.1016/j.euroneuro.2021.10.799.
- 30. Khubetova I, Slobodin T, Vorokhta Y, Pavlyshyna N. The role of pain in the semiotics of nonmotor manifestations of Parkinson's disease. Eur J Neurol. 2022;29(Suppl 1):876
- 31. Khubetova IV, Vorokhta YM. Cognitive function in patients with Parkinson's disease: the role of compliance. Neurosci Appl. 2022;1:100112.
- 32. Хубетова І.В. Валідація динамічної шкали оцінки ходи при хворобі Паркінсона (DYPAGS). Матеріали XLI-ої Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку" (07 лютого 2024 року, м. Анкара, Туреччина) 276 – 278
- 33. Хубетова І.В. Регіональний реєстр нейродегенеративних захворювань. International scientific conference The greatest humankind achievements in healthcare and veterinary medicine (Riga, Latvia, February 7–8, 2024) 49-52
- 34. Khubetova I. Life quality in patients with Parkinson's disease. Assessment tools. Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference «Current challenges of science and education" (Berlin,

Germany, 12-14 February 2024) 45-48
- 35. Vorokhta Y, Khubetova I. The prevalence of Alzheimer disease in Odesa region. Alzheimers Dement. 2024;20(Suppl 7):e008288.
- 36. Московко С.П., Богданова И.В., Голик В.А., Горанский Ю.И., Пашковский В.И., Рожкова З.З., Саноцкий М.Е., Тагибекова Ф.К., Хубетова-Бондарь И.В. Искусство выбора: ситуационная терапия болезни Паркинсона. НейроNews. 2008;5(10)
- 37. Голик В.А., Пашковский В.И., Хубетова И.В. Пролонгированная форма антагонистов дофаминовых рецепторов в лечении болезни Паркинсона Нейрон. 2014;(1):2–27.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карабань Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Karaban

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0849-8950

Додаткова інформація: Заслужений діяч науки і техніки України

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01897908

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, Київ, 04114, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриб Вікторія Анатоліївна

2. Viktoriia A. Hryb

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6111-7921

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дельва Михайло Юрійович
2. Mykhailo Y. Delva

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5648-7506

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Бодня Катерина Ігорівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Бодня Катерина Ігорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Степаненко Алла Олександрівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна